

ข้อจำกัดทางกฎหมายในการดำเนินคดีผู้ทุจริต
ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

นายทัญญู เขมะจารีชกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2542
ISBN 974-334-242-7
ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

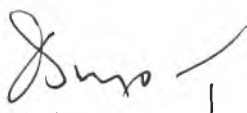
**LEGAL OBSTACLES TO THE PROSECUTION
OF VAT FRAUD CASES**

Mr. Vatanyoo Khamajareekulg

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws
Department of Law
Faculty of Law
Chulalongkorn University
Academic Year 1999
ISBN 974-334-242-7**

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ข้อจำกัดทางกฎหมายในการดำเนินคดีผู้ทุจริตในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
โดย นายวทัญญู เขมะจารีย์กุล
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ

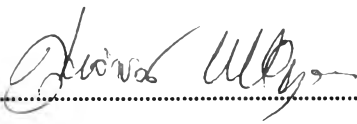
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

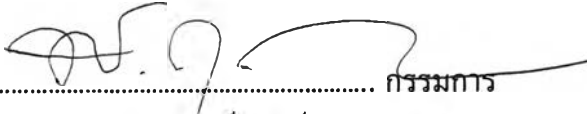

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ธงทอง จันทรางศุ)

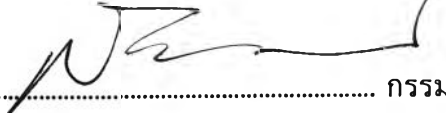
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภลักษณ์ พินิจवादล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ พลประสิทธิ์ ฤทธิรักษา)

..... กรรมการ
(อาจารย์ สมภพ ผ่องสว่าง)

วทัญญู เขมจะจารีย์กุล : ข้อจำกัดทางกฎหมายในการดำเนินคดีผู้ทุจริตในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
(LEGAL OBSTACLES TO THE PROSECUTION OF VAT FRAUD CASE)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ, 90 หน้า, ISBN 974-334-242-7

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อทราบถึงอุปสรรคหรือข้อจำกัดทางกฎหมายที่ก่อให้เกิดปัญหาการดำเนินคดีผู้ทุจริตในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม และเพื่อทราบว่าอุปสรรคหรือข้อจำกัดทางกฎหมายดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการป้องกันและปราบปรามผู้ทุจริตในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือไม่ อย่างไร

ผลการวิจัยพบว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณา ยังไม่เอื้ออำนวยให้การดำเนินคดีผู้ทุจริตในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล กล่าวคือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินคดีของเจ้าพนักงานชั้นก่อนฟ้อง แบ่งแยกกระบวนการดำเนินคดีชั้นก่อนฟ้องออกจากกัน ไม่เป็นกระบวนการเดียวกัน โดยกระบวนการประกอบไปด้วยขั้นตอนที่แบ่งแยกออกจากกันตั้งแต่เริ่มต้น ซึ่งได้แก่ การสืบสวนของเจ้าพนักงานสรรพากรที่เรียกว่าการตรวจสอบไตสวนและการพิจารณาดำเนินคดีอาญาชั้นสรรพากร แล้วต่อด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานสอบสวน และการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ การรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าพนักงานที่ต้องผ่านหน่วยงานหลายหน่วยงาน ทั้งของเจ้าพนักงานสรรพากรและพนักงานสอบสวนว่าจะถึงหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการฟ้องร้องคดีอาญาคืออัยการนั้น ย่อมทำให้เกิดปัญหาความผิดพลาดในการดำเนินคดี และความล่าช้าในการดำเนินคดีมากกว่าการรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าพนักงานที่เป็นกระบวนการเดียวกัน นอกจากนี้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญาชั้นพิจารณาคดีในศาล ก็กำหนดหน้าที่นำสืบแก้โจทก์ โดยอัยการโจทก์จะต้องนำสืบพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ให้ศาลได้เชื่อจนปราศจากข้อสงสัยตามสมควรว่าจำเลยกระทำความผิด การพิสูจน์ความผิดตามหลักเกณฑ์ทั่วไปเช่นนี้ ทำให้เกิดปัญหาความยากลำบากในการดำเนินคดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการพิสูจน์เจตนาในการทุจริตภาษีมูลค่าเพิ่ม ทั้งนี้เพราะผู้ทุจริตที่ร่วมกันกระทำความผิด จะพยายามไม่สร้างพยานหลักฐานผูกมัดตัวเองว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตั้งแต่แรก

โดยที่ปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการป้องกันและปราบปรามผู้ทุจริตในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม เนื่องจากไม่อาจดำเนินคดีเพื่อลงโทษผู้ทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล งานวิจัยนี้จึงเสนอว่า ควรปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาให้มีลักษณะพิเศษโดยควรให้กระบวนการดำเนินคดีของเจ้าพนักงานชั้นก่อนฟ้อง เป็นกระบวนการเดียวกัน และควรกำหนดให้หน้าที่นำสืบตกแก่จำเลย ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการดำเนินคดีทั้งในชั้นสรรพากร สอบสวน ฟ้องร้อง และการพิจารณาคดีในศาลกับผู้ทุจริต มีความรวดเร็ว เหมาะสม และได้ผลดีในการป้องกันและปราบปรามผู้ทุจริตนั้นต่อไป

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชานิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา2542.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3971529034 : MAJOR LAW

KEY WORD : PROSECUTION/VAT FRAUD

VATANYOO KHAMAJAREEKULG; LEGAL OBSTACLES TO
THE PROSECUTION OF VAT FRAUD CASES. THESIS ADVISOR :
ASSO. PROF. APIRAT PETCHSIRI, Ph. D. 90 PP. ISBN 974-334-242-7

This research is aimed at exploring the legal limitations or legal obstacles in the prosecution of VAT fraud cases and the impact on the prevention and suppression of VAT fraud.

The findings reveal that the law regarding criminal procedure does not lead to successful in and efficient VAT fraud case prosecution due to two reasons. First of all, the prosecution procedure in bringing and action involves of three separate steps : the investigation and criminal prosecution by revenue officials, the criminal prosecution by investigation officials, and the criminal proceeding by public prosecutors. On account of these pre-court procedures, the evidence is transferred from revenue officials to investigation officials before it is submitted to public prosecutors, all of which can cause mistakes in prosecution or result in prolonging the case. On the other hand, if all steps were to be integrated, it would minimize error and take less time. The second reason is the law concerning court procedures require that the burden of proof be on plaintiff so the plaintiff's legal representative must be able to prove in court that the defendants are guilty beyond a reasonable doubt.. Based on this general principle of law, verification is difficult especially in the prosecution of VAT fraud intent because wrongdoers tend to avoid giving evidence that has a biding effect regarding themselves.

Since both the procedures and the principles mentioned above have a negative impact on VAT fraud prevention and suppression, the law concerning criminal procedure should take this into account. As a result the prosecution procedure should be a unified one and the burden of proof should be on defendant instead. With these suggested changes, the whole process would tend to be shorter and more efficient. Furthermore, VAT fraud prevention and suppression would then be more effective.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา.....2542.....

ลายมือชื่อนิติศ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงขึ้นมาได้ ก็ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ที่ได้ให้ความเมตตาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และให้ คำชี้แนะในแนวความคิดที่ถูกต้องอันเป็นประโยชน์อย่างสูง ซึ่งทำให้ผู้เขียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในปัญหาที่ทำการวิจัยมากยิ่งขึ้น ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่านรองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล ท่านอาจารย์พลประสิทธิ์ ฤทธิ์รักษา และ ท่านอาจารย์ สมภพ ผ่องสว่าง ผู้ซึ่งมีพระคุณต่อผู้เขียนเป็นอย่างยิ่งในการให้ความรู้ทางนิติศาสตร์ ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ และได้ให้ความกรุณาในการร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้อีกด้วย

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่านอาจารย์สมภพ ผ่องสว่าง ที่ได้ให้คำชี้แนะ ให้ข้อมูล และให้กำลังใจแก่ผู้เขียนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และในท้ายที่สุด ผู้เขียนขอบูชาพระคุณ บิดา มารดา ผู้บังเกิดเกล้าของผู้เขียนที่ได้ให้กำลังใจ ส่งเสริม และ สนับสนุนผู้เขียนมาโดยตลอด จนทำให้ผู้เขียนสามารถเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่าง สมบูรณ์

วทีญญู เขมะจารีย์กุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย	11
1.3 สมมติฐานของการศึกษาวิจัย	12
1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	12
1.5 วิธีการศึกษาวิจัย	12
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย	13
2. แนวความคิดเกี่ยวกับการดำเนินคดีผู้ทุจริตในระบบภาษี มูลค่าเพิ่ม	14
2.1 แนวความคิดทั่วไปในการดำเนินคดีผู้ทุจริตในระบบภาษี มูลค่าเพิ่ม	14
1. แนวความคิดว่าด้วยการใช้มาตรการบังคับทางแพ่ง	17
2. แนวความคิดว่าด้วยการใช้มาตรการบังคับทางอาญา	20
3. แนวความคิดว่าด้วยการใช้มาตรการบังคับทางแพ่งและ มาตรการบังคับทางอาญา	22
2.2 แนวความคิดเฉพาะในการดำเนินคดีผู้ทุจริตในระบบภาษี มูลค่าเพิ่ม	24
1. แนวความคิดว่าด้วยกระบวนการดำเนินคดีโดยองค์กรใน กระบวนการยุติธรรมทางอาญา	25
2. แนวความคิดว่าด้วยกระบวนการดำเนินคดีโดยองค์กร บริหารงานจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. การดำเนินคดีผู้ทุจริตในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม : เปรียบเทียบขั้นตอนของกระบวนการพิจารณา	33
3.1 การตรวจสอบไตสวนและการพิจารณาดำเนินคดีอาญาชั้นสรรพากร	35
3.2 การสอบสวนความผิดเกี่ยวกับการทุจริตภาษีมูลค่าเพิ่ม	37
1. ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนความผิดเกี่ยวกับการทุจริตภาษีมูลค่าเพิ่ม	38
- ประเทศไทย	38
- ประเทศอังกฤษ	39
- ประเทศสิงคโปร์	40
2. การรวบรวมพยานหลักฐานและการใช้มาตรการบังคับ	41
- ประเทศไทย	41
- ประเทศอังกฤษ	42
- ประเทศสิงคโปร์	43
3.3 การฟ้องร้องคดีความผิดเกี่ยวกับการทุจริตภาษีมูลค่าเพิ่ม	45
1. ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการฟ้องร้องคดีความผิดเกี่ยวกับการทุจริตภาษีมูลค่าเพิ่ม	46
- ประเทศไทย	46
- ประเทศอังกฤษ	47
- ประเทศสิงคโปร์	49
2. การใช้ดุลพินิจในการฟ้องร้องคดี	49
- ประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์	49
- ประเทศอังกฤษ	51
3.4 การพิสูจน์ความผิดเกี่ยวกับการทุจริตภาษีมูลค่าเพิ่ม	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ข้อจำกัดทางกฎหมายในการดำเนินคดีผู้ทุจริตในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ของประเทศไทย	56
4.1 ข้อจำกัดทางกฎหมายวิธีพิจารณาความ : การแบ่งแยก กระบวนการดำเนินคดีชั้นก่อนฟ้อง ออกจากกัน ไม่เป็น กระบวนการเดียวกัน	58
1. การเริ่มคดีของพนักงานสอบสวนในคดีความผิดเกี่ยวกับ การทุจริตภาษีมูลค่าเพิ่ม	58
2. การเริ่มคดีของพนักงานอัยการในคดีความผิดเกี่ยวกับ การทุจริตภาษีมูลค่าเพิ่ม	64
4.2 ข้อจำกัดทางกฎหมายลักษณะพยาน : การกำหนดหน้าที่ นำสืบ	69
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	75
รายการอ้างอิง	82
ประวัติผู้เขียน	90